

Dokument z posiedzenia

A9-0087/2024

12.3.2024

SPRAWOZDANIE

w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa za rok budżetowy 2022 (2023/2173(DEC))

Komisja Kontroli Budżetowej

Sprawozdawca: Michał Wiezik

SPIS TREŚCI

	Strona
1. PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
2. PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	5
3. PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	7
ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE	13
OPINIA KOMISJI TRANSPORTU I TURYSTYKI	14
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ	20
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	21

1. PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa za rok budżetowy 2022 (2023/2173(DEC))

Parlament Europejski,

- uwzględniając końcowe roczne sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa za rok budżetowy 2022,
- uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące wspólnych przedsięwzięć UE za rok budżetowy 2022 wraz z odpowiedziami wspólnych przedsięwzięć¹,
- uwzględniając poświadczenie wiarygodności² rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2022 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 22 lutego 2024 r. w sprawie udzielenia Wspólnemu Przedsięwzięciu absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2022 (00000/2024 – C9-0000/2024),
- uwzględniając art. 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012³, w szczególności jego art. 71,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2021/2085 z dnia 19 listopada 2021 r. ustanawiające wspólne przedsięwzięcia w ramach programu „Horyzont Europa” i uchylające rozporządzenia (WE) nr 219/2007, (UE) nr 557/2014, (UE) nr 558/2014, (UE) nr 559/2014, (UE) nr 560/2014, (UE) nr 561/2014 i (UE) nr 642/2014⁴, w szczególności jego art. 26,
- uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/887 z dnia 13 marca 2019 r. w sprawie modelowego rozporządzenia finansowego dla organów realizujących partnerstwa publiczno-prywatne, o których mowa w art. 71 rozporządzenia Parlamentu

¹ Dz.U. C, C/2023/1025 z 16.11.2023.

² Dz.U. C, C/2023/112 z 12.10.2023.

³ Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

⁴ Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17.

Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046⁵,

- uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Transportu i Turystyki,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0087/2024),
1. udziela dyrektorowi wykonawczemu Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia za rok budżetowy 2022;
 2. przedstawia swoje uwagi w poniższej rezolucji;
 3. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji wraz z rezolucją, która stanowi jej integralną część, dyrektorowi wykonawczemu Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzenia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

⁵ Dz.U. L 142 z 29.5.2019, s. 16.

2. PROJEKT DECYZJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie zamknięcia ksiąg dochodów i wydatków Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa za rok budżetowy 2022 (2023/2173(DEC))

Parlament Europejski,

- uwzględniając końcowe roczne sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa za rok budżetowy 2022,
- uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące wspólnych przedsięwzięć UE za rok budżetowy 2022 wraz z odpowiedziami wspólnych przedsięwzięć¹,
- uwzględniając poświadczenie wiarygodności² rachunków, jak również legalności i prawidłowości operacji leżących u ich podstaw przedłożone przez Trybunał Obrachunkowy za rok budżetowy 2022 zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 22 lutego 2024 r. w sprawie udzielenia Wspólnemu Przedsięwzięciu absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2022 (00000/2024 – C9-0000/2024),
- uwzględniając art. 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012³, w szczególności jego art. 71,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2021/2085 z dnia 19 listopada 2021 r. ustanawiające wspólne przedsięwzięcia w ramach programu „Horyzont Europa” i uchylające rozporządzenia (WE) nr 219/2007, (UE) nr 557/2014, (UE) nr 558/2014, (UE) nr 559/2014, (UE) nr 560/2014, (UE) nr 561/2014 i (UE) nr 642/2014⁴, w szczególności jego art. 26,
- uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/887 z dnia 13 marca 2019 r. w sprawie modelowego rozporządzenia finansowego dla organów realizujących partnerstwa publiczno-prywatne, o których mowa w art. 71 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046⁵,

¹ Dz.U. C, C/2023/1025 z 16.11.2023.

² Dz.U. C, C/2023/112 z 12.10.2023.

³ Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

⁴ Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17.

⁵ Dz.U. L 142 z 29.5.2019, s. 16.

- uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Transportu i Turystyki,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0087/2024),
1. zatwierdza zamknięcie ksiąg dochodów i wydatków Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa za rok budżetowy 2022;
 2. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej decyzji dyrektorowi wykonawczemu Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzenia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

3. PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

zawierającej uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa za rok budżetowy 2022 (2023/2173(DEC))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa za rok budżetowy 2022,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Transportu i Turystyki,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0087/2024),
- A. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Ekologicznego Lotnictwa („Wspólne Przedsięwzięcie”) z siedzibą w Brukseli zostało ustanowione w listopadzie 2021 r. na mocy rozporządzenia (UE) 2021/2085¹ („jednolity akt podstawowy”) w ramach programu „Horyzont Europa” na okres kończący się 31 grudnia 2031 r.; mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie zastąpiło Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Wspólnej Inicjatywy Technologicznej w zakresie Aeronautyki, utworzone w grudniu 2007 r. w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań na okres dziesięciu lat² (Czyste Niebo 1) i przedłużone w maju 2014 r. w ramach programu „Horyzont 2020” na okres do 31 grudnia 2024 r.³ (Czyste niebo 2);
- B. mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie to partnerstwo publiczno-prywatne ukierunkowane na badania naukowe i innowacje na rzecz transformacji lotnictwa w kierunku zrównoważonej i neutralnej dla klimatu przyszłości;
- C. mając na uwadze, że członkami założycielami Wspólnego Przedsięwzięcia są Unia, reprezentowana przez Komisję, oraz organizacje z branży lotniczej wymienione w załączniku I do jednolitego aktu podstawowego; mając na uwadze, że ponadto do Wspólnego Przedsięwzięcia należą członkowie stowarzyszeni wyłonieni w drodze zaproszeń do wyrażenia zainteresowania;
- D. mając na uwadze, że aby zwiększyć przejrzystość, Wspólne Przedsięwzięcie powinno ujawniać w swoich rocznych sprawozdaniach finansowych istotne informacje dotyczące wkładów członków na poziomie programu; mając na uwadze, że w odniesieniu do każdego programu, w którym uczestniczy, Wspólne Przedsięwzięcie powinno

¹ Rozporządzenie Rady (UE) 2021/2085 z dnia 19 listopada 2021 r. ustanawiające wspólne przedsięwzięcia w ramach programu „Horyzont Europa” oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 219/2007, (UE) nr 557/2014, (UE) nr 558/2014, (UE) nr 559/2014, (UE) nr 560/2014, (UE) nr 561/2014 i (UE) nr 642/2014 (Dz.U. L 427 z 30.11.2021, s. 17).

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 71/2008 z dnia 20 grudnia 2007 r. ustanawiające wspólne przedsiębiorstwo „Czyste niebo” (Dz.U. L 30 z 4.2.2008, s. 1).

³ Rozporządzenie Rady (UE) nr 558/2014 z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” (Dz.U. L 169 z 7.6.2014, s. 77).

przedstawiać w podziale na kategorie członków do końca roku wszystkie istotne informacje, w tym obowiązujące wartości docelowe dotyczące wkładów ustalone dla danego programu, wysokość otrzymanych wkładów oraz wysokość zobowiązań prawnych w tym zakresie; mając na uwadze, że Wspólne Przedsięwzięcie powinno nadal zwiększać przejrzystość;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. zauważa, że według sprawozdania Trybunału Obrachunkowego („sprawozdania Trybunału”) roczne sprawozdanie finansowe Wspólnego Przedsięwzięcia za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2022 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jego sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami regulaminu finansowego Wspólnego Przedsięwzięcia i z regułami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji; zauważa, że transakcje leżące u podstaw rozliczeń są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach;
2. pochwała uruchomienie programu „Ekologiczne Lotnictwo” w 2022 r. oraz rolę Wspólnego Przedsięwzięcia w opracowywaniu innowacyjnych technologii mających na celu ograniczenie emisji i hałasu ze statków powietrznych;
3. odnotowuje, że całkowity dostępny budżet Wspólnego Przedsięwzięcia na rok 2022 (obejmujący ponownie ujęte w budżecie niewykorzystane środki z poprzednich lat, dochody przeznaczone na określony cel i realokacje na następny rok) obejmował środki na zobowiązania w wysokości 411,2 mln EUR (w porównaniu z 182,6 mln EUR w 2021 r.) oraz środki na płatności w wysokości 415,3 mln EUR (w porównaniu z 189,9 mln EUR w 2021 r.);
4. zauważa, że zmiany w wysokości budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia wynikają w dużej mierze z tego, na jakim etapie wdrażania są w danym roku wieloletnie programy w dziedzinie badań naukowych i innowacji; odnotowuje, że w 2022 r. Wspólne Przedsięwzięcie rozpoczęło realizację programu „Horyzont Europa”, w związku z czym budżet na 2022 r. obejmuje budżet zobowiązań w ramach pierwszych zaproszeń do udziału w programie „Horyzont Europa” zaplanowanych na 2022 r. oraz budżet płatności z tytułu powiązanych płatności zaliczkowych;
5. zauważa, że w sprawozdaniu finansowym Wspólnego Przedsięwzięcia za 2022 r. występują znaczne różnice, jeśli chodzi o kwoty wkładów uznanych w przypadku poszczególnych kategorii członków (Unia, członkowie prywatni); zwraca uwagę, że różnice te wynikają z faktu, że wkłady pieniężne wnoszone przez Unię są zatwierdzane i uznawane w momencie wypłacenia środków Wspólnemu Przedsięwzięciu na początku wdrażania projektu, natomiast wkłady rzeczowe uczestników są uznawane dopiero po zatwierdzeniu kosztów poniesionych i zgłoszonych w ramach realizacji projektu; wzywa Wspólne Przedsięwzięcie do wyeliminowania rozbieżności między uznaną kwotą wkładów pieniężnych a kwotą wkładów rzeczowych przez dostarczanie informacji na temat zobowiązań prawnych członków Wspólnego Przedsięwzięcia na koniec roku; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Wspólnego Przedsięwzięcia do pełnego zajęcia się tą kwestią w rocznym sprawozdaniu finansowym za przyszły rok;
6. zauważa, że na koniec 2022 r. Wspólne Przedsięwzięcie zaciągnęło zobowiązania w

wysokości 1 716 mln EUR na poczet podpisanych umów o udzielenie dotacji w ramach programu „Horyzont 2020”, wykorzystując w całości maksymalną kwotę wkładu Unii na rzecz działalności operacyjnej, oraz że około 70,1 mln EUR z tej kwoty objętej zobowiązaniami (tj. 4,1 %) pozostaje do wypłaty w nadchodzących latach na projekty, które nie zostały jeszcze ukończone; zauważa także, że członkowie prywatni zobowiązali się przekazać wkłady rzeczowe z tytułu działalności operacyjnej Wspólnego Przedsięwzięcia na poziomie 968,3 mln EUR oraz wkłady rzeczowe z tytułu działalności dodatkowej na poziomie 1 223,1 mln EUR, co odpowiada 101,6 % minimalnej wartości docelowej w wysokości 2 154,9 mln EUR; zauważa ponadto, że te kwoty objęte zobowiązaniami zostały w całości zgłoszone na koniec 2022 r.;

7. zauważa, że jeśli chodzi o działania w ramach programu „Horyzont 2020”, Wspólne Przedsięwzięcie nie uzyskało żadnych nowych środków na zobowiązania z tytułu działalności operacyjnej, ponieważ ostatnie ogłoszone przez nie zaproszenie do składania wniosków zamknięto z końcem 2020 r.; zauważa, że wskaźnik wykorzystania środków na płatności z tytułu działalności operacyjnej wyniósł 78 % (w porównaniu z 2021 r.: 83 %);
8. zauważa, że działania techniczne w ramach wielu trwających projektów z programu „Horyzont 2020” opóźniły się lub zostały ograniczone ze względu na pandemię COVID-19 i wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, w związku z czym w projektach tych wprowadzono zmiany lub przedłużono je, a płatności końcowe przełożono na 2023 r.;
9. w odniesieniu do programu „Horyzont Europa” zauważa, że w 2022 r. Komisja wniosła wkłady pieniężne w wysokości 178 mln EUR oraz że Wspólne Przedsięwzięcie prawie w pełni wykorzystało wkład na rzecz działalności operacyjnej w wysokości 176 mln EUR na płatności zaliczkowe związane z pierwszymi umowami o udzielenie dotacji zawartymi w ramach tego programu;
10. zauważa, że na koniec 2022 r. wskaźnik wykonania budżetu na płatności administracyjne Wspólnego Przedsięwzięcia (tytuł 2) był na niskim poziomie 54 %; zauważa, że w sprawozdaniu Wspólnego Przedsięwzięcia z zarządzania budżetem i finansami poinformowano, że ten niski wynik był spowodowany przez usługi informatyczne i komunikacyjne świadczone w ostatnim kwartale 2022 r., które miały zostać opłacone w 2023 r., oraz niższe koszty usług świadczonych przez Komisję;

Zamówienia i personel

11. zauważa, na podstawie skonsolidowanego rocznego sprawozdania z działalności Wspólnego Przedsięwzięcia za 2022 r., że w 2022 r. Wspólne Przedsięwzięcie opublikowało dwie otwarte procedury przetargowe, z których pierwsza została ogłoszona w celu zaspokojenia własnych potrzeb, a druga w imieniu sześciu wspólnych przedsięwzięć jako międzyinstytucjonalne zaproszenie do składania ofert (zarządzane usługi informatyczne); odnotowuje ponadto, że na początku 2022 r. Wspólne Przedsięwzięcie przyznało i podpisało jedenaście międzyinstytucjonalnych umów ramowych o świadczenie usług w dziedzinie komunikacji w wyniku międzyinstytucjonalnej otwartej procedury przetargowej ogłoszonej w imieniu trzech wspólnych przedsięwzięć w 2021 r.;
12. przyjmuje z zadowoleniem, że Wspólne Przedsięwzięcie ogłosiło pierwsze otwarte

zaproszenie do składania wniosków, w wyniku którego zawarto 19 umów o udzielenie dotacji do końca roku w łącznej wysokości 654 mln EUR, dotyczących trzech następujących głównych aspektów: hybrydowe elektryczne regionalne statki powietrzne, statki powietrzne z napędem wodorowym oraz ultrawydajne statki powietrzne krótkiego i średniego zasięgu; zaproszenie do składania wniosków dotyczyło 14 tematów obejmujących 13 działań innowacyjnych i jedno działanie wspierające koordynację; ogółem w 24 różnych krajach wybrano 244 uczestników;

13. z zadowoleniem przyjmuje 20 projektów mających na celu ukierunkowanie lotnictwa na zrównoważoną przyszłość; zauważa, że zaproszenie do składania wniosków zdołało przyciągnąć szeroką gamę partnerów publicznych i prywatnych, ośrodków badawczych i środowisk akademickich poszukujących skutecznych rozwiązań, które mogą zapewnić zrównoważone samoloty i przyszłość lotnictwa neutralnego dla klimatu; na cel ten przeznaczono budżet w wysokości 654 mln EUR w formie dotacji unijnych;
14. zauważa, że plan zatrudnienia Wspólnego Przedsięwzięcia na 2022 r. obejmował łącznie 44 pracowników statutowych (pracowników zatrudnionych na czas określony, pracowników kontraktowych i oddelegowanych ekspertów krajowych), przy czym na koniec 2022 r. obsadzonych było 40 stanowisk; zauważa, że dwa stanowiska oddelegowanego eksperta krajowego nie zostały obsadzone, ponieważ plan zatrudnienia na 2023 r. przewiduje jedynie 41 stanowisk i żadnych oddelegowanych ekspertów krajowych;

Systemy zarządzania i kontroli

15. zauważa, że jeśli chodzi o wydatki w ramach programów „Horyzont 2020” i „Horyzont Europa”, audyty ex post przeprowadziła Wspólna Służba Audytu Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji (DG RTD) Komisji; zauważa, że Wspólne Przedsięwzięcie poinformowało o reprezentatywnym poziomie błędów wynoszącym 1,6 % i poziomie błędów rezydualnego sięgającym 0,4 %⁴ w wydatkach w ramach programu „Horyzont 2020” (rozliczenia i płatności końcowe) oraz że w przypadku programu „Horyzont Europa” nie przeprowadzono dotychczas audytów ex post, ponieważ pierwsze płatności okresowe są planowane dopiero na 2024 r.;
16. odnotowuje, że w ramach oceny mechanizmów kontroli mających zastosowanie do płatności z tytułu działalności operacyjnej Wspólnego Przedsięwzięcia Trybunał zbadał losowo dobraną próbę płatności z programu „Horyzont 2020” dokonanych w 2022 r. na poziomie beneficjentów końcowych⁵; zauważa, że w jednym przypadku Trybunał wykrył i skwantyfikował poważny błąd wynikający z zawyżenia kosztów osobowych, spowodowany tym, że beneficjent złożył deklarację kosztów na podstawie kosztów osobowych przewidzianych w budżecie;
17. z zadowoleniem przyjmuje, że na koniec 2022 r. Wspólne Przedsięwzięcie opracowało i wdrożyło całościowe podejście do kontroli ex ante oparte na analizie ryzyka zgodnie z wytycznymi Wspólnego Centrum Wdrażania Dyrekcji Generalnej Komisji ds. Badań Naukowych i Innowacji, z uwzględnieniem ryzyka szczególnego dla Wspólnego

⁴ Skonsolidowane roczne sprawozdanie z działalności Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa za 2022 r., rozdział 4.1.1.

⁵ W przypadku transakcji płatniczych z tytułu umów o udzielenie dotacji skontrolowanych u beneficjentów próg, powyżej którego zgłasza się błędy kwantyfikowalne, wynosi 1 % kosztów objętych kontrolą.

Przedsięwzięcia; zauważa, że w tym celu Wspólne Przedsięwzięcie określiło najistotniejsze kryteria ryzyka i na ich podstawie opracowało podejście do monitorowania oparte na analizie ryzyka; zauważa, że podejście to umożliwiło Wspólnemu Przedsięwzięciu ocenienie poziomu ryzyka dla każdego projektu i każdego beneficjenta na głównych etapach realizacji projektu, takich jak przygotowanie umowy o udzielenie dotacji, aktualizacja umowy o udzielenie dotacji, sporządzanie sprawozdań i płatność; zauważa, że w tym względzie Wspólne Przedsięwzięcie opracowało również wewnętrzne wytyczne oraz przeszkoliło swoich pracowników i przygotowało dla nich wytyczne dotyczące właściwego stosowania i spójnego wdrażania podejścia;

18. zauważa, że przeprowadzona przez Trybunał szczegółowa analiza próby spraw objętych wzmocnionym monitorowaniem we Wspólnym Przedsięwzięciu wykazała szereg uchybień, które uniemożliwiły ich skuteczne i efektywne monitorowanie; zauważa, że po upływie ustalonego terminu nie ustawiono ani nie anulowano oznaczenia wzmocnionego monitorowania, a urzędnik nie ocenił ponownie poziomu ryzyka po przeprowadzeniu działań kontrolnych;
19. zgadza się z Trybunałem, że Wspólne Przedsięwzięcie powinno zadbać o to, aby wszystkim działaniom w zakresie wzmocnionego monitorowania towarzyszyły konkretne działania kontrolne ukierunkowane na wykryte rodzaje ryzyka oraz aby we wcześniej ustalonym terminie podjęte zostały stosowne działania następcze;
20. podobnie jak Trybunał podkreśla, że przy wdrażaniu programu „Horyzont Europa” wzrosło znaczenie stosowania przez Wspólne Przedsięwzięcie podejścia do zarządzania dotacjami opartego na analizie ryzyka szczególnego;
21. podkreśla, że w związku z programem „Horyzont Europa” struktura beneficjentów lub projektów Wspólnego Przedsięwzięcia znacznie się zmienia, na przykład zwiększyła się liczba małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), nowych podmiotów i większych konsorcjów, a w odniesieniu do działań w ramach programu „Horyzont Europa” wprowadzono wymóg stosowania wyłącznie otwartych procedur zaproszeń do składania wniosków, w związku z czym czynniki ryzyka zidentyfikowane w poprzednich programach mogą nie mieć już znaczenia i mogą pojawić się nowe czynniki ryzyka;
22. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że we wrześniu 2022 r. wspólne przedsięwzięcie stało się członkiem założycielem Sojuszu na rzecz Lotnictwa Bezemisyjnego (AZE), który skupia publiczne i prywatne podmioty sektora lotniczego wspierające wprowadzenie statków powietrznych z napędem wodorowym i elektrycznym;
23. zauważa, że program Czyste Niebo 2 wszedł w fazę realizacji, i uznaje zwiększone obciążenie pracą w 2022 r. ze względu na jednoczesne zarządzanie wieloma projektami Czyste Niebo 2 i uruchomienie programu na rzecz ekologicznego lotnictwa;
24. zauważa, że według niezależnego badania szacowana korzyść społeczno-ekonomiczna dla Europy wynikająca z programu „Czyste Niebo 2” wynosi 8,6 mld EUR; podkreśla również wyniki badania, zgodnie z którymi strategiczny program badań i innowacji w ramach programu na rzecz ekologicznego lotnictwa jest zarówno „odporny”, jak i „odpowiedni do zamierzonego celu”; zwraca uwagę, że miałyby to zastosowanie nawet w wielu możliwych scenariuszach ekonomicznych, potencjalnym rozwoju wydarzeń i zmianach strukturalnych w systemie lotnictwa;

25. apeluje o rozszerzenie i sprzyjanie integracji łańcuchów wartości związanych z badaniami naukowymi i innowacjami w obszarze lotnictwa neutralnego dla klimatu, w tym integracji środowisk akademickich, organizacji badawczych, przedstawicieli przemysłu oraz MŚP, co pozwoli czerpać korzyści z synergii z programami krajowymi i europejskimi, ułatwiając przy tym upowszechnianie umiejętności związanych z przemysłem w całym łańcuchu wartości;

Monitorowanie działań podjętych w związku z uwagami z ubiegłych lat

26. zauważa, że przedstawione w specjalnych sprawozdaniach rocznych dotyczących wspólnych przedsięwzięć uwagi są w rzeczywistości zaleceniami bez określonego terminu realizacji ze strony Trybunału Obrachunkowego; zauważa, że Trybunał Obrachunkowy podejmuje działania następcze w związku z tymi uwagami, oceniając ich status jako „otwarte” lub „zamknięte”;
27. zauważa, że spośród trzech uwag Trybunału (jednej dotyczącej 2020 r. i dwóch dotyczących 2022 r.) dwie są zamknięte; zauważa, że uwaga otwarta dotyczyła korzystania z usług pracowników tymczasowych, co Wspólne Przedsięwzięcie wyjaśniło ograniczeniem liczby pracowników stałych w planie zatrudnienia oraz wyjątkowym obciążeniem pracą spowodowanym jednoczesnym wdrażaniem programów „Horyzont 2020” i „Horyzont Europa”.

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE**

Zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu sprawozdawca oświadcza, że przy sporządzaniu sprawozdania, do czasu przyjęcia go w komisji, otrzymał informacje od następujących podmiotów lub osób:

Podmiot lub osoba
Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO)

Powyższy wykaz został sporządzony na wyłączną odpowiedzialność sprawozdawcy.

23.1.2024

OPINIA KOMISJI TRANSPORTU I TURYSTYKI

dla Komisji Kontroli Budżetowej

w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa za rok budżetowy 2022 (2023/2173(DEC))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Vlad Gheorghe

WSKAZÓWKI

Komisja Transportu i Turystyki zwraca się do Komisji Kontroli Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. przyjmuje z zadowoleniem ustalenie Trybunału Obrachunkowego, że transakcje leżące u podstaw rozliczeń Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2” (zwanego dalej „wspólnym przedsięwzięciem”) za rok budżetowy 2022 są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach;
2. pochwala rozpoczęcie w 2022 r. programu „Ekologiczne Lotnictwo”, którego przewidziane finansowanie wyniesie 4,1 mld EUR i ma zostać wykorzystane do 2031 r.;
3. stwierdza, że w 2022 r. wspólne przedsięwzięcie prowadziło dwa programy: program „Czyste Niebo 2” z wkładem finansowym Unii, który wyniósł 1 755 mln EUR, i program Ekologiczne Lotnictwo z wkładem finansowym Unii w wysokości do 1 700 EUR;
4. zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem rocznym Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w sprawie wspólnych przedsięwzięć UE za rok budżetowy 2022 ostateczny budżet wspólnego przedsięwzięcia na 2022 r. wyniósł 411,2 mln EUR w środkach na zobowiązania i 415,3 mln EUR w środkach na płatności (w tym niewykorzystany tytuł V);
5. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wskaźnik wykonania budżetu wspólnego przedsięwzięcia wyniósł w 2022 r. 100 % w odniesieniu do środków na zobowiązania i 89 % w odniesieniu do środków na płatności;
6. zauważa, że wskaźnik wykonania budżetu na płatności administracyjne wspólnego przedsięwzięcia (tytuł 2) wyniósł zaledwie 54 %; jak wskazano w sprawozdaniu wspólnego przedsięwzięcia z zarządzania budżetem i finansami, wynikało to przede wszystkim ze świadczenia usług informatycznych i komunikacyjnych w ostatnim kwartale 2022 r., które miały zostać zapłacone w 2023 r., oraz zmniejszonych kosztów usług świadczonych przez Komisję; wzywa do planowania strategicznego w celu sprostania stwierdzonym wyzwaniom i zwiększenia efektywności wykorzystania budżetu

na płatności administracyjne;

7. odnotowuje, że wspólne przedsięwzięcie zgłosiło 2 194 mln EUR wkładów rzeczowych na rzecz działalności operacyjnej dla programu Czyste Niebo 2 i przynajmniej 2 400 mln EUR dla programu Czyste Lotnictwo; odnotowuje również, że wspólne przedsięwzięcie poświadczyło łącznie 1 218,5 mln EUR wkładów rzeczowych na rzecz działalności dodatkowej ze zgłoszonej całkowitej sumy 1 376,1 mln EUR;
8. przyjmuje z zadowoleniem, że wspólne przedsięwzięcie ogłosiło pierwsze otwarte zaproszenie do składania wniosków, które skutkowało zawarciem 19 umów o udzielenie dotacji do końca roku w łącznej wysokości 654 mln EUR, dotyczących trzech następujących głównych aspektów: hybrydowe elektryczne regionalne statki powietrzne, statki powietrzne z napędem wodorowym oraz ultrawydatne statki powietrzne krótkiego i średniego zasięgu; zaproszenie dotyczyło 14 tematów obejmujących 13 działań innowacyjnych i jedno działanie wspierające koordynację; ogółem w 24 różnych krajach wybrano 244 uczestników;
9. z zadowoleniem przyjmuje 20 projektów mających na celu ukierunkowanie lotnictwa na zrównoważoną przyszłość; zauważa, że zaproszenie do składania wniosków zdołało przyciągnąć szeroką gamę partnerów publicznych i prywatnych, ośrodków badawczych i środowisk akademickich poszukujących skutecznych rozwiązań, które mogą zapewnić zrównoważone samoloty i przyszłość lotnictwa neutralnego dla klimatu; na cel ten przeznaczono budżet w wysokości 654 mln EUR w formie dotacji UE;
10. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że we wrześniu 2022 r. wspólne przedsięwzięcie stało się członkiem założycielem Sojuszu na rzecz Lotnictwa Bezemisyjnego (AZE), który skupia publiczne i prywatne podmioty sektora lotniczego wspierające wprowadzenie statków powietrznych z napędem wodorowym i elektrycznym;
11. zauważa, że program Czyste Niebo 2 wszedł w fazę realizacji, i uznaje zwiększone obciążenie pracą w 2022 r. ze względu na jednoczesne zarządzanie wieloma projektami Czyste Niebo 2 i uruchomienie programu Czyste Lotnictwo;
12. zauważa, że według niezależnego badania szacowana korzyść społeczno-ekonomiczna dla Europy wynikająca z programu „Czyste Niebo 2” wynosi 8,6 mld EUR; podkreśla również wyniki badania, zgodnie z którymi strategiczny program badań i innowacji w ramach programu na rzecz Ekologicznego Lotnictwa jest zarówno „odporny”, jak i „odpowiedni do zamierzonego celu”; zwraca uwagę, że miałyby to zastosowanie nawet w wielu możliwych scenariuszach ekonomicznych, potencjalnym rozwoju wydarzeń i zmianach strukturalnych w systemie lotnictwa;
13. wyraża uznanie dla postępów w badaniach naukowych i innowacjach, w szczególności w zakresie technologii związanych z produkcją silników i SAF, oraz wzywa do zintensyfikowania badań, aby przyczynić się do ekologizacji lotnictwa; wzywa Komisję, aby zapewniła środki na wprowadzenie nowych technologii; wzywa ponadto do stworzenia zachęt do produkcji SAF, aby umożliwić ekonomię skali produkcji i ogólne wprowadzenie na rynek zrównoważonych paliw;
14. apeluje o wystarczające inwestycje w badania naukowe i innowacje w zakresie przyszłych statków powietrznych, takie jak ultrawydatne konstrukcje statków powietrznych, dzięki wykorzystaniu wysoce zintegrowanych, ultrawydatnych systemów

napędu termicznego i zapewnieniu radykalnej poprawy efektywności paliwowej; zauważa, że będzie to miało zasadnicze znaczenie dla przejścia na niskoemisyjne/bezemisyjne źródła energii (paliwa syntetyczne, paliwa typu „non-drop-in”, takie jak wodór);

15. podkreśla, że w połowie lat 30. XXI wieku powstanie nowa generacja dużych platform lotniczych umożliwiających zrównoważone loty neutralne dla klimatu; chociaż konstrukcje statków powietrznych o napędzie hybrydowym/elektrycznym i ultrawydajnych statków powietrznych otwierają drogę do neutralnego dla klimatu lotnictwa na trasach do 1 000 km, statki powietrzne na klasycznych krótkich i średnich dystansach opierają się na ultraefektywnych technologiach napędu termicznego wykorzystujących zrównoważone paliwa typu „drop-in” i „non-drop-in”, aby umożliwić loty neutralne dla klimatu; nowatorskie koncepcje statków powietrznych i napędu umożliwią obniżenie źródła hałasu i procedury lotu o niskim poziomie hałasu;
16. apeluje o rozszerzanie i sprzyjanie integracji łańcuchów wartości związanych z badaniami naukowymi i innowacjami w obszarze lotnictwa neutralnego dla klimatu, w tym integracji środowisk akademickich, organizacji badawczych, przedstawicieli przemysłu oraz MŚP, co pozwoli czerpać korzyści z synergii z programami krajowymi i europejskimi, ułatwiając przy tym upowszechnianie umiejętności związanych z przemysłem w całym łańcuchu wartości;
17. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wyniki kontroli ex post w 2022 r. wykazały reprezentatywny poziom błęd wynoszący 1,56 % oraz odpowiadający mu poziom błęd rezydualnego wynoszący 0,43 %, tj. znacznie poniżej docelowego progu wynoszącego 2 %;
18. dostrzega wysiłki wspólnego przedsięwzięcia na rzecz zwiększenia równowagi płci w ramach jego działalności; uznając szczególne wyzwania związane z technicznym charakterem jej obszarów zainteresowania, podkreśla znaczenie ciągłej poprawy w promowaniu różnorodności i równouprawnienia płci;
19. przyznaje, że nadal nie podjęto działań następczych w związku z zaleceniem Trybunału Obrachunkowego z 2021 r. dotyczącym zatrudniania pracowników tymczasowych; wzywa wspólne przedsięwzięcie do szybkiego rozwiązania tej kwestii;
20. wnioskuję, aby Parlament udzielił dyrektorowi wykonawczemu przedsięwzięcia absolutorium z wykonania budżetu za rok budżetowy 2022.

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE**

Sprawozdawca oświadcza w ramach swojej wyłącznej odpowiedzialności, że nie otrzymał żadnych informacji od podmiotu ani osoby, które należałoby wskazać w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU
PRZEZ KOMISJĘ OPINIODAWCZĄ**

Data przyjęcia	23.1.2024
Wynik głosowania końcowego	+: 33 -: 0 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Carlo Fidanza, Mario Furore, Isabel García Muñoz, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Markus Ferber, Vlad Gheorghe, Roman Haider, Pär Holmgren, Ljudmila Novak, Dorien Rookmaker
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Viola von Cramon-Taubadel

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

33	+
ECR	Carlo Fidanza, Peter Lundgren, Tomasz Piotr Poręba, Dorien Rookmaker
NI	Mario Furore
PPE	Magdalena Adamowicz, Markus Ferber, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Ljudmila Novak, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Vlad Gheorghe, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Isabel García Muñoz, Bogusław Liberadzki, Rovana Plumb, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Kateřina Konečná
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Karima Delli, Pär Holmgren, Tilly Metz, Viola von Cramon-Taubadel

0	-

2	0
ID	Roman Haider, Philippe Olivier

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU
PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ**

Data przyjęcia	22.2.2024
Wynik głosowania końcowego	+: 19 -: 1 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Gilles Boyer, Olivier Chastel, Caterina Chinnici, Carlos Coelho, Ryszard Czarnecki, Luke Ming Flanagan, Daniel Freund, Isabel García Muñoz, Monika Hohlmeier, Joachim Kuhs, Petri Sarvamaa, Eleni Stavrou, Angelika Winzig, Lara Wolters
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Corina Crețu, Andrey Novakov, Mikuláš Peksa, Sabrina Pignedoli, Michal Wiezik
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Ljudmila Novak, Mick Wallace

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO
W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

19	+
NI	Sabrina Pignedoli
PPE	Caterina Chinnici, Carlos Coelho, Monika Hohlmeier, Ljudmila Novak, Andrey Novakov, Petri Sarvamaa, Eleni Stavrou, Angelika Winzig
Renew	Gilles Boyer, Olivier Chastel, Michal Wiezik
S&D	Corina Crețu, Isabel García Muñoz, Lara Wolters
The Left	Luke Ming Flanagan, Mick Wallace
Verts/ALE	Daniel Freund, Mikuláš Peksa

1	-
ID	Joachim Kuhs

1	0
ECR	Ryszard Czarnecki

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się